

Reactie bewoners Veerstal, Nieuwe Veerstal en Gouderaksedijk op ambitiedocument Goudasfalt

Raadsvergadering van 15 januari 2020

Aan: de leden van de gemeenteraad

per e-mail: griffie@gouda.nl

Gouda, 13 januari 2020

Geachte raadsleden,

Wij hebben kennis genomen van het ambitiedocument en de participatieverslag voor het terrein van de voormalige asfaltcentrale (het 'terrein') dat sinds zomer 2016 in beheer is bij de stichting Goudasfalt (de 'stichting').

Het is goed dat er na jaren 'freewheelen' eindelijk wordt toegewerkt naar een definitief kader voor de activiteiten die daar plaatsvinden. Wij hopen dat dat kader voldoende bescherming van de omgeving biedt zonder dat de ambities van de initiatiefnemers teveel worden ingeperkt. Naar onze mening zou het mogelijk moeten zijn een dergelijk evenwicht te bereiken.

Veel van onze zorgen en opmerkingen zijn terug te vinden in het participatieverslag. Aan sommige ervan wordt ook tegemoet gekomen in het ambitiedocument, aan andere niet of in onvoldoende mate. Vandaar deze reactie op het ambitiedocument.

Onze reactie bestaat uit een korte terugblik op hoe wij als omwonenden de afgelopen vier seizoenen dat het terrein in gebruik is hebben ervaren, gevolgd door enkele procedurele punten. Daarna gaan we achtereenvolgens in op rechtszekerheid, het evenementenlawaai, parkeren en verkeer en het aanzicht van het terrein.

Terugblik

Al direct na het betrekken ervan in september 2016, stelt de stichting het terrein in het teken van grote evenementen – zonder dat er in het bestemmingsplan iets geregeld is. Meteen de eerste dag worden voorschriften overtreden. Gemeentelijke handhavers die daartegen willen optreden, worden in allerijl teruggefloten door een boven hen gestelde ambtenaar. De toon is gezet.

Sindsdien klinkt er met grote regelmaat lawaai vanaf het terrein. Soms luider, soms wat minder luid maar stevast hinderlijk. Soms voorspelbaar, maar vaak genoeg geheel onverwacht. Ogenscheinlijk onschuldige evenementen, zoals een open middag, een culinair evenement of een kleinschalige markt, worden opgeluisterd met bands, drumclinics en dj's die tot in de wijde omtrek hoorbaar zijn.

Ook minder in het oog springende activiteiten, zoals langdurige optredens en jamsessies op het terras en strand van het paviljoen, zijn hinderlijk voor de woningen die daar dicht bij liggen.

Aanvankelijk is er niets geregeld. Pas na handhavingsverzoeken uit de omgeving wordt een vergunning verleend die intensief gebruik voor grootschalige evenementen toestaat. Onderbouwing in hoeverre dat gebruik in de omgeving past, ontbreekt echter.

In de afgelopen vier seizoenen lukt het welgeteld twee keer om een evenement volgens de regels van de vergunning aan te kondigen. Dat wil zeggen: minimaal vijf werkdagen van tevoren met omschrijving van de te verwachten overlast en een telefoonnummer waarop de organisatie tijdens het evenement bereikbaar is. Telkens wordt verbetering beloofd maar steeds zijn de aankondigingen te laat, onvolledig of allebei.

Absoluut dieptepunt zijn de dancefestivals. Na gebrekkige communicatie vooraf wordt in mei 2018 de – toch al zeer hoge – geluidsnorm fors overschreden. Ook na constatering en waarschuwing door ODMH wordt hier mee doorgegaan. Tijdens het evenement is niemand bereikbaar. De telefonisten van DCMR (die buiten kantoor tijd de honneurs van ODMH waarneemt) nemen een notitie op en de politie doet niets want “er is een vergunning”. Schilderijen trillen van de muur en glaswerk uit de kast. Volgens de gemeente is het een groot succes.

Het lawaai van het festival in september 2019 is zo mogelijk nog luider. Dat geen overtreding wordt geconstateerd, komt doordat ODMH pas gaat meten nadat de organisatie al van diverse kanten (waaronder zelfs de stichting) de wacht is aangezegd. Uit eigen metingen blijkt begin van de avond een forse overschrijding. De metingen van ODMH vonden overigens onzorgvuldig plaats,¹ dus het is de vraag hoe representatief die zijn. Ondanks dat de organisatie verplicht is om de hele dag het geluidsniveau te registreren, gebeurt dat niet.² Opnieuw is niemand bereikbaar.³ Zo kan de gemeente met recht beweren dat er geen overtredingen zijn vastgesteld. Er wordt immers pas gemeten nadat het kwaad al is geschied.

Inmiddels heeft de rechtbank de vergunning, waarop dit alles is gebaseerd, vernietigd.⁴ Weliswaar herleeft het oorspronkelijke besluit, maar de vernietiging heeft tot gevolg dat alle vergunningen voor evenementen, maar ook andere vergunningen die op grondslag van het vernietigde besluit zijn verleend, geen formele grondslag meer hebben. De gemeente is niet in beroep gegaan. Daarmee staat vast dat de gemeente sinds 2016 onrechtmatig heeft gehandeld door (o.a.) evenementen toe te staan zonder daarvoor een zorgvuldig voorbereide juridische basis te geven. Wij beraden ons nog op de gevolgen van dat onrechtmatige handelen. Het college heeft inmiddels aangekondigd de nodige onderzoeken te zullen laten uitvoeren en deze aanbesteed te hebben. Wij hebben er echter geen zicht op in hoeverre de scope van die onderzoeken voldoende ruim is om het nieuwe besluit erop te kunnen baseren.⁵

1 Uit beelden van een bewakingscamera blijkt, dat de voorgeschreven afstand tot de gevel en meethoogte niet in acht werden genomen zodat de metingen waarschijnlijk een geflatteerd beeld geven.

2 Voor zover ons bekend, heeft deze overtreding van de voorschriften geen gevolgen gehad voor de organisator.

3 Uit een Wob-verzoek komt naar voren dat er die dag 62 klachten zijn ingediend bij ODMH, DCMR en de gemeente, niet alleen uit de binnenstad, maar ook uit andere wijken en zelfs uit Waddinxveen. De meldingen bij de politie zijn niet geregistreerd.

4 Zie voor een goede bespreking van de uitspraak: <https://blogomgevingsrecht.nl/jurisprudentie/geluidsoverlast-door-evenementen-begrenzing-en-zorgvuldig-onderzoek-is-nodig/>.

5 Het college heeft uw raad in een memo van 3 december 2019 ingelicht over de gevolgen van de uitspraak. Naar onze mening is die uitleg onvolledig. Behalve het genoemde akoestisch onderzoek naar gevelwering, dient het college in een besluit op bezwaar nauwkeurig aan te duiden welk evenementen qua soort, bezoekersaantallen etc. De rechtbank heeft geoordeeld dat slechts evenementen met beperkte geluidsproductie mogelijk zijn, dus geen dancefestivals. Er moet verder een akoestische beoordeling worden gemaakt van een worstcasescenario. Dat betekent dat grondig moet worden gemotiveerd dat, ook als alle vergunde ruimte volledig wordt gebruikt, nog steeds

Procedure: samenhang met integrale omgevingsvisie en omgevingsplan?

Het ambitiedocument is bedoeld als pilot voor de gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in de Omgevingswet (die nog in werking moet treden). De gedachte achter zo'n visie is dat zij als integraal beleidskader dient voor de nadere uitwerking van regels omtrent de leefomgeving in een omgevingsplan. Een van de belangrijkste gedachten achter de Omgevingswet is dat een integraal beleid wordt vastgesteld voor de hele gemeente. Op die manier worden ontwikkelingen niet geïsoleerd beoordeeld, maar in onderlinge samenhang bezien.

Omdat de gemeente graag wil oefenen, stelt zij nu in strijd met die gedachte een visie en (later) een plan vast voor een geïsoleerd gebied. Onduidelijk is wat dit betekent voor ons als omwonenden. Hoe wordt straks de visie voor dit postzegeltje geïntegreerd in de integrale visie? Hoe wordt in het ambitiedocument rekening gehouden met de zware belasting van de leefomgeving die nu al aan de orde is? Zo loopt er aan de stadskant een drukke verkeersweg die, ondanks opening van de randweg nauwelijks rustiger is geworden (besluitvorming over aanpak hiervan is op de lange baan geschoven). Er ligt zware industrie nabij. In voorjaar en zomer liggen er vrijwel permanent schepen afgemeerd die ziekteverwekkende uitlaatgassen uitstoten en hinderlijk gedreun verspreiden. Ook op andere nabijgelegen plekken vinden geregeld luidruchtige evenementen plaats (bv. Houtmanplantsoen, Bogen en Buurtje).

En andersom: hoe wordt gewaarborgd dat in de later vast te stellen integrale visie rekening wordt gehouden met de belasting van de leefomgeving die uit het ambitiedocument voortvloeit?

De gekozen begrenzing van het gebied van het ambitiedocument roept nog een tweede vraag op. De ambities die wij in het document lezen, beperken zich namelijk tot het terrein, terwijl het 'cirkeltje' aanmerkelijk ruimer is getrokken. Worden de ambities en beleidskaders voor de rest van het 'cirkeltje' dan op een later moment bepaald? Zo ja, wat heeft het voor zin om dit gebied in deze visie mee te nemen zonder er ambities mee te hebben?

Procedure: rolverdeling en financiële aspecten

Artikel 3.3 Omgevingswet luidt:

“In een omgevingsvisie wordt rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.”

In dat licht zouden wij verwachten dat het ambitiedocument meer aandacht besteedt aan het voorkomen van overlast (geluidsoverlast, maar ook parkeer- en verkeersoverlast en geuroverlast van de vele hout- en houtskoolvuren op het terrein), het beperken daarvan bij de bron en het leggen van de (financiële) last op initiatiefnemer en exploitant van het terrein. Wij missen in het ambitiedocument de nodige aandacht voor deze beginselen.

De rolverdeling zoals zij nu is, is onduidelijk. De stichting is als huurder en vergunninghouder alleen en zelfstandig (dus zonder dat de gemeente daarin een stem heeft) de baas over het reilen en zeilen op het terrein. Spreken wij de gemeente aan op overlast van activiteiten, dan wordt stevast gewezen naar de verantwoordelijkheid van de stichting als initiatiefnemer, waarop de gemeente geen invloed zegt te hebben.

een goed woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Wij weten niet of het college deze aspecten in het onderzoek zal meenemen. Daarnaast zullen in het te nemen besluit ook horeca, verkeer en parkeren opnieuw aan bod moeten komen. Zie voor het memo van het college de weekzending van week 50, 2019

(https://www.gouda.nl/ris/Raadsinformatie/Archief/Weekzending_2007_2019/Archief_wekelijkse_berichten/Weekzending_2019/Week_50/Weekzending_week_50).

Moet er echter iets worden betaald, zoals nu na vernietiging van de vergunning de geluidsonderzoeken, maar ook vele uren werk van projectleiders van gemeente en ODMH, welke uren zijn 'weggezet in de lijn' dus ten laste zijn gebracht van de algemene middelen, dan neemt de gemeente die kosten op zich. De gemeente gaat bovendien zeer veel verder in het faciliteren van activiteiten op het terrein dan zij met andere activiteiten pleegt te doen (denk bijvoorbeeld aan het schenken van een glaasje cola bij een bordspel). Dat roept de vraag op wie nu eigenlijk initiatiefnemer is: de stichting of de gemeente, of beide?

Gaat het hele avontuur louter van de stichting uit? In dat geval zou het logisch zijn dat de stichting ook opdraait voor de kosten en dat tegen de stichting even strikt wordt gehandhaafd als tegen andere initiatiefnemers. Of geldt de gemeente als mede- of zelfs primaire initiatiefnemer? In dat laatste geval zou het logisch zijn dat de gemeente ook verantwoordelijkheid neemt voor wat er op het terrein gebeurt en niet naar de stichting wijst als het misgaat.

Het lijkt ons van belang om hierover openheid te geven. Niet alleen over wie welke rol heeft, maar ook over de kosten en wie die draagt.

Centrale thema: rechtszekerheid, voorspelbaarheid en handhaving

Sinds 2016 is de buurt proefkonijn van de ambities van stichting en gemeente. Nadat enige jaren eerder – eindelijk – de milieuvergunning van de asfaltcentrale zover was aangescherpt, dat die nauwelijks meer overlast kon geven, viel de overlast van evenementen ons rauw op het dak. Zeker omdat er vooraf geen communicatie was geweest en geen duidelijk kader was bepaald: de stichting deed 'iets nieuws' en dat moest gefaciliteerd worden – kost wat kost.

Aanhoudende onzekerheid schaadt het woongenot en heeft negatieve invloed op de waarde van woningen. Dat moet nu een keer klaar zijn. Het gaat niet alleen om onzekerheid op de langere termijn (kunnen we hier wel blijven wonen?) maar ook op de korte termijn (kunnen we komend weekend in de tuin zitten of zelfs maar thuis zijn, of moeten we het huis weer ontvluchten wegens een evenement?).

Wij hebben behoefte aan duidelijkheid: strakke grenzen in soort en aantallen evenementen en minder hoge geluidsniveaus. Ook wat betreft parkeeroverlast, hinder door afsluiting van wegen, geuroverlast etc. moet duidelijk worden wat kan en wat niet kan. En die duidelijkheid dient voor langere tijd te worden gegeven.

Bovenal moeten wij ervan op aan kunnen dat de regels die er zijn, nauwgezet en controleerbaar worden gehandhaafd. Het beeld is ontstaan dat handhaving uitblijft of alleen wordt ingezet om te bevestigen wat men wil horen. Dat moet uit de wereld. Concreet betekent dit, dat er geluidsmeters zouden moeten komen die permanent de overlast vastleggen en openbaar zijn uit te lezen.⁶ Handhavende diensten moeten bereikbaar zijn op het moment dat de overlast zich voordoet. Hun taak is primair het beschermen van de leefomgeving en niet het faciliteren van de overtreder, zoals dat nu gebeurt. Overtreding? Dan krijg je de eerste jaren geen vergunning. Het recente handhavingsbeleid voor evenementenlawaai met een maximale dwangsom van € 5.000 is een wassen neus. Voor de organisator van een festival is zo'n klein bedrag moeiteloos mee te begroten. Hetzelfde geldt voor foutparkeren. Handhaving is een plicht, geen beleidsinstrument.

Hoewel wij in het ambitiedocument vooral lezen over de beloftes op het gebied van flexibiliteit, neemt ook de Omgevingswet tot uitgangspunt dat de omgeving moet worden beschermd tegen negatieve invloeden op de leefomgeving. Wat dat betreft verandert er niets. Ook rechtszekerheid is en blijft in de Omgevingswet uitgangspunt. Wij zouden in het ambitiedocument graag meer nadruk zien op het beschermen van de woon- en leefomgeving en op rechtszekerheid.

⁶ Zie bijvoorbeeld <https://delft-geluid.munisense.net/public/map> waarop de gemeente Delft zowel vaste als mobiele geluidsmetingen beschikbaar stelt. Het loont sowieso de moeite om eens te kijken naar hoe Delft omgaat met evenementen en festiviteiten. Gouda kan hier een hoop van leren.

Evenementenlawaai vs. woon- en leefklimaat

Wat dit betreft wijzen wij allereerst graag op een nog lopende procedure, waarin de vraag centraal staat of de gemeente de stichting moet beschouwen als een bedrijfsmatige ‘inrichting’.⁷ Daarvan lijkt sprake, nu de stichting het terrein op commerciële voorwaarden verhuurt aan partijen die daar evenementen op houden. Zodoende behoort het (doen) organiseren van evenementen tot de bedrijfsactiviteiten van de stichting. In dat geval gelden de milieuregels. Die schrijven veel strengere geluidswaarden voor dan de (vernietigde) tijdelijke vergunning. De gemeente heeft geweigerd de geluidsnormen uit de milieuregels te handhaven. Daarover loopt momenteel een bezwaarprocedure. De uitkomst is relevant, want als de activiteiten van de stichting onder de milieuregels vallen, kunnen er hooguit 12 dagen per jaar activiteiten plaatsvinden die buiten het terrein tot enige overlast kunnen leiden – maar nog altijd veel minder luid dan tot voor kort toegestaan.

Wordt op enig moment de Omgevingswet ingevoerd, dan vervalt het onderscheid tussen activiteiten binnen een inrichting en andere – ruimtelijk begrensde – activiteiten. Alle activiteiten op het terrein, dus ook de evenementen, moeten dan via het omgevingsplan voldoen aan geluidnormen. Zoals het zich nu laat aanzien, zullen die geluidsnormen onder de Omgevingswet nog wat strenger zijn dan de huidige. Voor alle duidelijkheid: dit gaat dan om de maximale belasting die uw raad als planwetgever bij omgevingsplan kan toestaan. De ruimte voor u als raad om locatiegebonden luidruchtige evenementen mogelijk te maken lijkt dus behoorlijk kleiner te worden. Ook de recente uitspraak van de rechtbank over de tijdelijke vergunning geeft weinig hoop. Daarin wordt immers onomwonden geoordeeld dat dancefestivals op het terrein natuurkundig gezien niet mogelijk zijn.⁸

Wij lezen in het ambitiedocument dat (op basis van slechts ca. 30 respondenten) er grote behoefte zou bestaan aan meer muziekfestivals voor jongeren. Als dat zo is, is het mooi als daarvoor een plek kan worden geboden op het terrein. Er wordt echter weinig aandacht besteed aan de vraag in hoeverre dat te verwezenlijken is. Het heeft in onze ogen weinig zin om ambities na te jagen die niet realiseerbaar zijn. Mocht dat immers op later moment inderdaad zo blijken (wellicht nadat de omgeving hierover opnieuw heeft moeten procederen), dan is de teleurstelling des te groter. Wij zouden daarom verwachten dat in het ambitiedocument meer armslag wordt gehouden ten aanzien van de haalbaarheid van deze ambitie.

Moet die behoefte toch op het terrein worden vervuld, dan zal het nodig zijn om daarvoor een passende behuizing (een gebouw, omheining of een dergelijke voorziening) te creëren die ervoor zorgt dat het geluid in de omgeving binnen de normen blijft – zowel de huidige normen als de strengere van de Omgevingswet. De recente brief aan de raad van een aantal Goudse evenementenbedrijven kan ook in dat licht worden gezien. Het zou helemaal niet gek zijn als deze – op zichzelf best lucratieve – bedrijfstak samen met de stichting en de gemeente investeert in een mooie plek waar jongeren van muziek kunnen genieten zonder dat de omgeving daarvan moet ‘meegenieten’. Het lijkt ons goed om dit scenario een plek te geven in het ambitiedocument.

Parkeren en verkeer – zowel op de dijk als in de stad

Een aantal evenementen heeft tot behoorlijke problemen geleid op het gebied van bereikbaarheid, verkeersafwikkeling en parkeren. Hoewel je zou verwachten dat een geasfalteerd terrein van zo’n 3 ha bij uitstek mogelijkheden biedt om in de zelfgecreëerde parkeerbehoefte te voorzien, is het vaak voorgekomen dat bezoekers van het terrein hun auto op de dijk parkeerden. Daar geldt vanwege de

7 De geluidsnormen van huidige Wet milieubeheer zijn dwingend van toepassing op zogeheten inrichtingen. Alleen voor activiteiten buiten inrichtingen kunnen via een evenementenvergunning (via de APV) andere geluidsnormen worden voorgeschreven.

8 Uitspraak d.d. 15 november 2019 van de rechtbank Den Haag, rov. 10.2, te raadplegen via: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:12117>.

aanwezigheid van een fietsstrook (een rode strook met witte fietsen) een stopverbod. Omdat de dijk niet alleen in trek is bij fietsers, maar sinds de openstelling van de randweg ook een hoofdroute is voor landbouwverkeer, leidt dat tot levensgevaarlijke situaties. Ondanks herhaalde klachten van de buurt zijn dergelijke foutparkeerders nooit bekeurd.

Als 'oplossing' is gekozen voor het (tijdelijk) afsluiten van de dijk bij te grote toestroom van auto's. Voor de bewoners van de dijk is dat dubbel onhandig, want naast het feit dat er nog steeds auto's verkeerdd worden geparkeerd, kunnen zij en hun bezoekers alleen bij hun huizen komen als ze hun kenteken doorgeven aan verkeersregelaars. Ook het landbouwverkeer is hier niet mee geholpen. De uitvoering van deze 'oplossing' verliep bovendien bepaald niet vlekkeloos. De communicatie was vaak laat en onvolledig, auto's konden ondanks de afsluiting toch op de dijk komen en fout parkeren terwijl het voorkwam dat bewoners werden tegengehouden.

Wij vinden het onwenselijk dat afsluiting van de dijk verkozen wordt tot structurele 'oplossing' van het parkeerprobleem. Ook hier zien wij in het ambitedocument ambities geformuleerd, zonder dat een voldoende realistisch beeld van de (on)mogelijkheden wordt gegeven. Parkeren zal zoveel mogelijk moeten plaatsvinden op het terrein zelf. Als dat niet kan, zal voor alternatieve locaties moeten worden gezorgd. De stichting dient dat in haar bedrijfsmodel mee te nemen.

Het is daarnaast onwenselijk dat bezoekers hun auto in de binnenstad parkeren om per boot naar het terrein te gaan. Parkeerruimte in de binnenstad is al zo schaars en juist aan de zuidelijke rand van de binnenstad is geen geschikt parkeerterrein of garage nabij. Het is de afgelopen jaren zelfs voorgekomen dat parkeerplaatsen werden bezet door fietsen van bezoekers die per boot naar het terrein gingen. Wij zouden voorstellen deze fietsers te motiveren om 5 minuten door te fietsen, zodat zij hun fiets op het terrein kwijt kunnen. Mogelijk zou eventueel een fietsparkeervak kunnen worden ingericht bij het Houtmanplantsoen of op de stoep van de Nieuwe Veerstal langs de oude stadsmuur, maar dit moet dan wel goed worden begeleid en niet ten koste gaan van parkeerruimte en woongenot. Het ambitedocument besteedt hier onvoldoende aandacht aan.

Aanzicht en groen

Ten tijde van de asfaltcentrale kwamen vorm en functie van het terrein overeen. Er waren grondstoffen en een productiefaciliteit zichtbaar, aan de west- en stadszijde omringd door een dichte en brede strook groen. Aan de noordoostelijke kant was een betonnen muur zichtbaar met daarachter hopen grind en zand.

Sinds 2016 is het aanzicht van het terrein ingrijpend veranderd. Veel van het groen is gerooid althans ingrijpend gesnoeid, zodat er vanaf de stadszijde vrij zicht is op het open terrein. Aan de westzijde bepalen gevels van gedateerde (nood)gebouwen het uitzicht in plaats van bomen en struiken, terwijl het open strand en het (welstandsvrij gebouwde) tijdelijke paviljoen de aanblik van de noordkant overheersen. Aan het minst fraaie gedeelte, de betonnen muur, is vreemd genoeg niets verbeterd. Wellicht doordat de samenhang tussen vorm en functie is doorbroken ziet het er rommelig uit. Wij ondersteunen de ambitie om het terrein zoveel als mogelijk te vergroenen (al zal dat gezien de ondergrond niet eenvoudig zijn) maar missen in het ambitedocument aandacht voor de esthetische aspecten. Ook hierop zou een visie moeten worden ontwikkeld.

Tot zover onze opmerkingen. Wij wensen u veel succes bij uw afwegingen en zijn altijd bereid om nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

